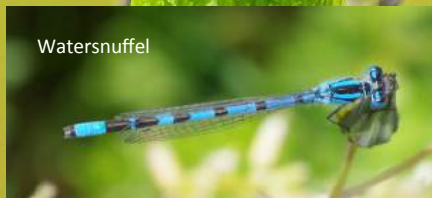

Lantaarntje

Blauwe breedscheenjuffer

Watersnuffel

Vuurjuffer

**Kom kijken! Kom proeven!
Kom winkelen op de boerderij!**

landwinkel®

Steenwijk - Alphen aan den Rijn

Aan de Woudbrugseweg 80 in Alphen aan den Rijn vindt u de zuivelboerderij van de familie Steenwijk, natuurlijk ook met een fraaie Landwinkel op het erf! Hier vindt u heerlijke en eerlijke ambachtelijke streekproducten, onder andere de verrukkelijke zuivelproducten van eigen makelaardij, zoals boter en diverse soorten boerenyoghurt.

Welzijn voor de dieren staat voorop

Familie Steenwijk heeft een groot aantal koeien die dagelijks voor de nodige liters melk zorgen. Het welzijn van de dieren staat op de boerderij voorop. De koeien krijgen voer van eigen land en verblijven in schitterende, ruime loopstallen. In de zomers grazen ze in prachtige weilanden. Die zorg voor het dier proeft u in de producten!

Van alles te beleven voor de kleintjes

Wanneer u toch naar de Landwinkel gaat, breng dan meteen even een bezoekje aan de dierenweide. Kinderen kunnen kennismaken met de diverse dieren, zoals een shetlandpony, geitjes, kipjes, eenden en een ezeltje. Op de Kakelhoeve kan uw kind zich vermaken met de speelattributen en zo spelenderwijs het leven op de boerderij ontdekken. Ook voor de leukste kinderfeestjes kunt u bij hen terecht.

Onze faciliteiten

Veehouderij | Zuivelboerderij/ Pakketten | Streekproducten

Landwinkel Steenwijk

Woubrugseweg 80, 2401 LT Alphen aan den Rijn

0172-51 83 16

steenwijk@zuivelboerderij.info

Openingstijden

Maandag gesloten.

Dinsdag/woensdag/donderdag: 09:00 -18:00.

Vrijdag 09:00 -21:00 Zaterdag 09:00 - 16:00

Zondag: gesloten

**Barend
van Zwieten**
Alphen aan den Rijn

Hoofdstraat 141, 2406 GG Alphen aan den Rijn
0172-473236

**BOEK
HANDEL
HAAS
BEEK**

Boekhandel Haasbeek
Julianastraat 26
2405 CH Alphen aan den Rijn

info@boekhandelhaasbeek.nl
www.boekhandelhaasbeek.nl
Tel. 0172-473047

Heel veel boeken over alles wat groeit en bloeit

Avifauna
vogels en zoo

Redactie

Jolanda Zwaan, Henk Jan Habermehl,
Paul Mons
Vormgeving : Marius Stout
Eindredactie : Jolanda Zwaan
Bezorging Bont Allerlei: Henry Loeters

Redactie adres

Tel: 06-20577860
e-mail: jolandazwaan256@gmail.com
Fotografie: de Natuurkiekers
Foto omslag: Brenda Smeele

Kopij inleveren voor:
vrijdag 11 september
inleveren op het redactieadres.

Overname van artikelen is toegestaan met bronvermelding.
Uitlatingen in dit blad gedaan, geven niet noodzakelijk de standpunten weer van de redactie of het afdelingsbestuur.

Druk: HelloPrint

Secretariaat: Irma Brugmans

e-mail: secretarisivnalphenaaandenrijn@ivn.nl
Internet: www.ivn.nl/alphenaaandenrijn
www.facebook.com/ivn.alphenaaandenrijn

Tarieven Lidmaatschap

Contributie leden € 24,00 per jaar
Huisgenootleden € 12,00 per jaar

Rabobanknummer:

NL85 RABO 0301 6899 62

Contributie moet voldaan zijn uiterlijk 31 maart van het lopende jaar. Personen, die in de loop van het jaar lid worden bij **IVN Alphen a/d Rijn** betalen contributie naar verhouding van het aantal **nog resterende** maanden van dat jaar.

Verdere gegevens of adressen van bestuur en coördinatoren van werkgroepen vindt u op pagina 4.

ANBI Algemeen Nut Beogende Instelling

- Giften zijn vaak aftrekbaar door onze ANBI status.
- RSIN nummer: 816027766

Van de redactie

‘t Is maar beter stille dingen stil te laten

A. Roland Holst

Wat heb ik genoten van vogelzang, zonder storend geluid van (vlieg)verkeer op de achtergrond.

In stilte kun je beter waarnemen.

Ook IVN Alphen begint langzaam op gang te komen. Het Bezoekerscentrum De Veenweiden gaat binnenkort weer open en men kan weer deelnemen aan excursies.

We staan stil bij het 40-jarig bestaan van het Vrijwillig Landschapsbeheer en dat maar liefst drie IVN'ers een lintje hebben gekregen. Helaas werd de natuurgidsenopleiding voortijdig beëindigd, maar de deelnemers hebben hun natuurervaringen voor ons opgeschreven. Ondanks deze stille tijd viel er nog genoeg te beleven.

Veel leesplezier.

Jolanda Zwaan

Inhoud

3	Van de redactie / Inhoud
4	Adressen
5	Van het bestuur / Ledenbestand
6 / 11	Natuurgidsen in opleiding
11	Agenda Vrienden van het Heempad
12	Natuurgidsenopleiding Stopt
13	Egel Tom nu op Pampus
14 / 15	Agenda / Natuur dicht bij huis
16 / 17	Angela Schouten vertrouwenspersoon
18 / 19	Bpmenlegioen
20 / 21	Klimaatverandering
22	Nader bekeken
23	Wolzwever
24 / 25	Vrijwillig landschapsbeheer 40 jaar
26 / 27	Lintjesregen
28 / 29	Natuurkiekers
30	Insektenhotel

IVN Alphen aan den Rijn

Bestuur

voorzitter	Gert de Geest	voorzitterivnalphenaandenrijn@ivn.nl	06-23817870
secretaris	Irma Brugmans	secretarisivnalphenaandenrijn@ivn.nl	06-13187800
penningmeester	Foppe Jan Japenga	penningmeesterivnalphenaandenrijn@ivn.nl	06-53226448
adres	Krabbescheer 102	2408 LG Alphen aan den Rijn	
algemeen bestuurslid	Antoon Zonneveld	zonneveen@live.nl	0172-420058
algemeen bestuurslid	Nell Spreij	nellspreij@gmail.com	06-51550087
beoogd algemeen bestuurslid	Nicolette Bakker	nicolettebakker.nb@gmail.com (na 17.30 uur bel.)	06-21365087

Coördinatoren werkgroepen

Bont Allerlei	Jolanda Zwaan	jolandazwaan256@gmail.com	06-20577860
Communicatie/PR	Corry Dierdorp	communicatieivnalphenaandenrijn@ivn.nl	0172-471550
Excursies	Dick Warmerdam	dickw@xs4all	0172-518480
Facebook	Annette Bredius	ivn.alphen@gmail.com	06-27476389
Facebook(ervanger)	Sattija Ramdin	s.ramdin@live.nl	
Fotowerkgroep Natuurkickers	Chris Jordan	coördinatie@natuurkickers.nl	
Lezingen	Liesbeth Bos	em.bos@xs4all.nl	06-12883574
NatureXplorers	Gerard Been	NatureXplorers.ivn@gmail.com	06-45564348
Planologie en Milieu	Gerard Been	milieuplanologie.ivn@gmail.com	06-37293669
Vertrouwenspersoon	Angela Schouten	angela.schouten@gmail.com	06- 55307217
Vlinders en Fladderaars	Gerda Bonninga	fladderaars.vlinders@gmail.com	06-53403123
Vlinderwerkgroep	Stef Strik	vwgalphen@live.nl	0172-430557
Vogelwerkgroep	Stef Strik	vwgalphen@live.nl	0172-472748
Vrienden van het Heempad	Hans van Dam	janny@countrygazette.nl	0172 214775
Vrijwillig landschapsbeheer	Wim Dieho	wimdieho@ziggo.nl	06-86641802
Webmaster	Dick de Graaf	graafdirk@gmail.com	0172-422092
website (ervanger)	Anette Bredius	ivn.alphen@gmail.com	

Aanspreekpunt werkgroep

Bont Allelei	Nicolette Bakker
Communicatie/PR	Nicolette Bakker
NatureXplorers	Nell Spreij
Natuurkickers	Gert de Geest
Planologie en Milieu	Antoon Zonneveld
Vlinders en Fladderaars	Nell Spreij
Vlinderwerkgroep	Nicolette Bakker
Vogelwerkgroep	Nell Spreij
Vrijwillig landschapsbeheer	Gert de Geest
Vrienden van het Heempad	Antoon Zonneveld

Regiocontactpersonen

Boskoop	Hans van Dam	janny@countrygazette.nl	0172 214775
Hazerswoude	Jan Kuijt	j.n.kuijt@casema.nl	071-3412597
Kaag en Braassum	Dick Warmerdam	dickw@xs4all.nl	0172-518480
Koudekerk aan den Rijn	Jan Bal	balvanbeem@casema.nl	071-3412168

Verenigingsgebouw

Adres	Bezoekerscentrum De Veenweiden	
Openingstijden bezoekerscentrum	Burg.Bruinslotsingel 15, 2403 NC Alphen aan den Rijn	0172-533296
	Vanaf 17 juni weer open, voor actuele informatie: bc-deveenweiden.nl	

Van het bestuur

Foto: Monique Smulders

Irma Brugmans

Drie maanden geleden hadden we een mooi jaar voor de boeg. De Natuur-GidsenOpleiding (NGO) was voortvarend van start gegaan. Een mooi programma van lezingen en excursies. De boomplantdag was gepland met genoeg activiteiten, Tiny Forest werd gemaakt. En toen hield het allemaal op. Lock down. Geen activiteiten meer. De NGO hebben we nog geprobeerd via Zoom te continueren maar nu, met zicht op de anderhalve-metermaatschappij die nog wel even voortduurt, hebben we dat met spijt in ons hart stopgezet. We konden het niet meer uitvoeren zoals nodig is.

We kijken nu weer vooruit. Activiteiten kunnen wel weer binnen RIVM-kaders. Maar met het gegeven dat veel van onze vrijwilligers ook in de risicogroep zitten, doen we dat zorgvuldig. Eén ding is zeker: we zullen ons moeten aanpassen. Daar waar we tot nu toe in grotere groepen (lezingen, excursies, jeugdactiviteiten) invulling geven aan het IVN-gedachtegoed, zullen we dat nu in kleinere groepen en/of via alternatieve media en middelen moeten gaan doen. Alle leden en vrijwilligers vragen we om mee te denken hoe we dat het beste kunnen aanpakken. Binnen de kaders van de werkgroepen, maar ook in projecten daarbuiten. Graag horen we jullie ideeën en stuur ze naar secretari-sivnalphenaanrijn@ivn.nl.

Voor de (ex-)cursisten van de NGO vragen we om hun inzichten, verwonderpunten en ideeën voor activiteiten die ze tijdens de opleiding hebben opgedaan, met ons te delen.

Natuurgidsen *in opleiding*

Alex Schuurmans

Na een wandeling met de ervaren natuurgids Liesbeth Bos, ben ik volledig in de ban geraakt van korstmossen. We passeren een boom bedekt met een mozaïek van verschillende korstmossen. "Ze planten zich voort middels apotheciën, maar dat hoef je niet te onthouden", zegt Liesbeth.

Ik ben verkocht. Ik weet inmiddels alles van de verschillende manieren van voortplanten van korstmossen.

Korstmossen

Korstmossen zijn een symbiose tussen een alg en een schimmel (mutualisme: beide hebben voordeel van de samenleving). Door het versterkte broeikas-effect is het warmer aan het worden in Nederland en daardoor neemt het aantal soorten toe. Inmiddels zijn het er meer dan 600 en ik ken er nu 30. Dat was best een klus. Ik fotografeer ze met mijn iPhone en ik heb een macro-lensje gekocht dat je als een knijper op je iPhone klemt (kost circa € 30,-). Daarnaast heb ik twee boekjes aangeschaft met foto's van korstmossen om ze te determineren.

Er is enorm veel te vertellen over korstmossen als milieu-indicatoren: verschillende soorten zijn zeer gevoelig voor zwaveldioxide en stikstof (ammoniak), andere zijn juist stikstofminnend. En dan de naamgeving: het zijn twee individuen die samenleven maar ze hebben toch één wetenschappelijke naam (binaire nomenclatuur). Dat is bijzonder maar nog leuker zijn de Nederlandse namen. Die beschrijven precies wat je ziet.

Wat te denken van het zeer algemeen voorkomende *Amandinea punctata*: vliegenstrontjesmos. Het is inderdaad net of je naar ontlasting van vliegen kijkt op de schors van een boom. Hieronder twee foto's van een struikvorming korstmos (de gele punaise heeft een diameter van 1 cm). Het thallus lijkt op takken en er steken trompetten uit. Een kind kan de was doen: trompettakmos! En je zou denken dat je daarvoor naar een paradijselijk natuurgebied moet. Niets is minder waar: ze groeien op de bomen tussen de parkeerplaatsen in het centrum van Alphen aan de Rijn in de Paradijslaan.

Even lekker in de zon zitten en wat zie ik in mijn ooghoek bewegen?

Stephanie Luik

Knuffelbijtjes

Thuiswerken is zo erg nog niet, nu de planten op het balkon volop beginnen te bloeien en de zon zich al dagen laat zien. Sinds het weekend hangen ook de bijenhôtels weer op hun oorspronkelijke plekje in de zon (moesten wijken voor de renovatie eind vorig jaar). En ja hoor, even lekker in de zon zitten en wat zie ik in mijn ooghoek bewegen? Deze knuffelbijtjes hebben duidelijk de NL-Alert van anderhalve meter afstand niet meegekregen. Mochten jullie nu ook bijtjes in je tuin willen hebben, kijk dan even op Knuffelbijen.nl.

Deze rosse metselbij is een kleine soort die nieuwe eitjes legt in de buurt van waar hij zelf ontpopt is. Heel leuk, als een soort huisdier. Ik heb ze sinds drie jaar op het balkon en het is heerlijk om ze bezig te zien.

dagpauwoog

Miep Munninghoff

Wegens het coronavirus ben ik thuis aan het werk en dat heeft zo zijn voordelen. Sinds het weekend staat mijn wilgje in de achtertuin in bloei. Als het mooi weer wordt, komen daar veel insecten op af. En wat een geluk: op maandag en dinsdag schijnt de zon regelmatig. Ik moest er even op wachten, maar gisteren heb ik aardig wat insecten zien vliegen rond het boompje. En als je dan zit te werken, niet in een luie stoel, maar wel met uitzicht op het wilgje, ben je er op tijd bij voor leuke waarnemingen. Een dagpauwoog, veel hommels en de gehakkelde aurelia. Dát zijn de kleine geluismomentjes.

Gerda Bonninga

Er is nu volop speenkruid te zien. Een geel bloemetje, je ziet het overal. Waarom heet het nu speenkruid? Pak een lepel of een schepje, haal een kluitje uit de grond en bekijk de wortels eens goed. Die zijn verdikt en lijken op speentjes. Als je dat eenmaal weet, vergeet je nooit meer deze naam.

Speenkruid (foto: Monique Smulders)

Natuurgidsen *in opleiding*

Willemijn van Maanen

Zaterdagochtend en om 6 uur mijn bed uit! Samen met Annemieke heb ik afgesproken om te gaan luisteren én kijken naar vogels in het Weteringpark (in Alphen aan den Rijn). Dit is “mijn” onderzoeksgebiedje en ligt dichtbij mijn huis.

We worden meteen getraakteerd op baltsende kuifeenden. Van Annemieke, zij kan boeiend vertellen, begrijp ik, dat eenden met elkaar baltsen door met hun kopjes snel op en neer te gaan. In het park zien en horen we veel duiven. Dit zijn vooral houtduiven en ik denk dat ik na vanochtend hun geluid (roekoe roe roekoe - 5x) kan onderscheiden van een Turkse tortel (roe koe roe -3x).

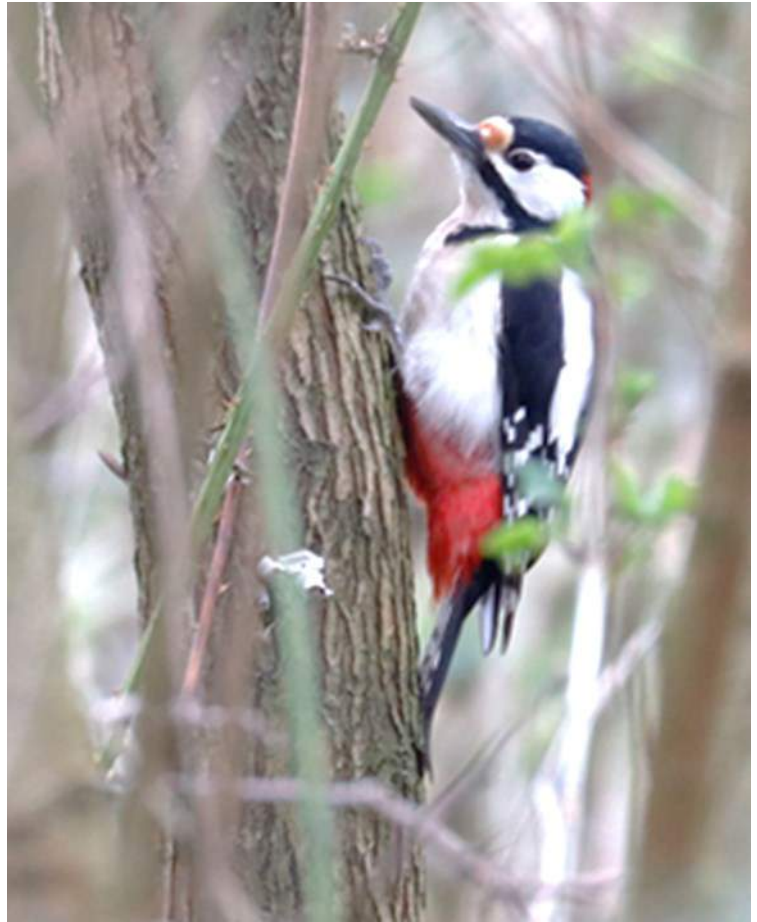
Terwijl we nog naar de duiven aan het luisteren en kijken zijn, zien we opeens ... een bosuil! In alle stilte vliegt hij voorbij. Magnifiek. Deze ochtend horen en zien wij ook vele “gewone” vogels. Indrukwekkend vind ik het winterkoninkje, met een hele mooie rollende r. Wisten jullie dat voor kinderen dit vaak de moeilijkste klank is om te leren?

Verder zijn de koolmezen nadrukkelijk aanwezig (tegenwoordig denk ik dan steeds aan de fietspomp) en ook de mantelmeeuwen. Deze laatste komen blijkbaar de afgelopen jaren steeds vaker in Alphen voor.

Aan het einde krijgen we nog een cadeautje, een zwartkop, die hieronder gefotografeerd is. Hij zingt prachtig; het klinkt als het liedje van een merel, alleen wat sneller.

Het was een heerlijk avontuur zo in de ochtend, we genoten van alle rust en van de mooie vogels.

De grote bonte specht roffelt als afbakening van het territorium

Gerda van Kleef

Tijdens het bezoek aan mijn onderzoeksgebiedje (Spookverlaat in Hazerswoude Rijndijk) gebeurt er iets grappigs. Al determinerend loop ik het pad van de vogelkijkhut Amalia af om te zien hoe alles de afgelopen twee weken is gegroeid. Halverwege het pad hoor ik een keiharde roffel! Mijn oog valt meteen op een nestkast aan de andere kant van het slootje en jawel: daar hangt een grote bonte specht aan de nestkast. Nog een keer timmert hij er op los en het galmt door het gebied, want zo'n lege nestkast is net een klankkast. Gelukkig heb ik mijn teelens in de aanslag en kan ik het mooi vastleggen.

De grote bonte specht roffelt als afbakening van het territorium, waarbij het mannetje aanzienlijk vaker roffelt dan het vrouwtje. Het mannetje gebruikt tijdens de paartijd zijn roffel ook om een vrouwtje te lokken. Dat moet in dit geval zeker gelukt zijn, want het is in de wijde omgeving te horen. De grote bonte specht gebruikt vaker dood hout dan andere spechtensoorten in zijn leefgebied en de roffel is korter en sneller. Een roffel duurt één tot twee seconden en bestaat uit tien tot zestien slagen per seconde, die net voor het einde worden versneld. Tijdens de paartijd en het broedseizoen roffelt de grote bonte specht vaker en langer.

Net als alle spechten is de grote bonte specht een holenbroeder. De nestholte wordt aan het einde van een kalenderjaar door het mannetje uitgehakt in een zachtere houtsoort van een volgroeide boom. Hij vertoont geen voorkeur voor een bepaalde boomsoort en maakt het nest in zowel naald- als loofbomen. Ook oude nestholtes worden soms gebruikt, al nestelt de grote bonte specht nooit in een nestkast. De nestholte is doorgaans vijftien tot dertig centimeter diep en heeft een met houtsnippers beklede bodem. Wanneer een mannetje rond december een nieuwe nestholte heeft uitgehakt of een oude heeft uitgekozen, begint hij met zijn geroffel, die dient als hofmakerij. Als een vrouwtje in het territorium deze roffel beantwoordt, volgt er verder baltsgedrag. Deze omvat onder andere dreigende bewegingen, zoals het opzetten van de kopveren.

Later hoorde ik hem roepen. De contactroep van de grote bonte specht is een luid metaalachtig kiek. Soms herhaalt hij deze twee of meerdere keren, ongeveer één maal per seconde. Bij opwindning wordt de roep sneller herhaald of laat hij een tjet-tjet-tjet horen. De alarmroep is een luid kre-kre-kre.

Natuurg in op

Sylvia Klerx

Om varens te herkennen
kijk je in eerste instantie
naar de groeivorm.

Het vogeleiland in het Amsterdamse bos is een echt paradijsje. Er bloeien heel veel voorjaarsbloeiërs en ook deze struisvaren, *Matteuccia struthiopteris*, krijgt alweer groene bladeren. Kijk eens hoe mooi die bladeren eerst staan in een soort vuist, welke zich later uitrollen tot een groot groen blad. Varens maken sporen, meestal op de achterzijde van het groene blad rond de zomer. Maar deze varen maakt aparte fertiele (=vruchtbare) bladeren en die blijven de hele winter staan. In het voorjaar komen dan weer de nieuwe groene steriele bladeren.

Om varens te herkennen kijk je in eerste instantie naar de groeivorm. Je kan varens in twee groepen verdelen. De varens die in pollen staan en varens waarvan de bladeren één voor één uit de grond komen. Deze varen hoort duidelijk bij de eerste groep; hij staat in een pol. Deze varen vormt als het ware een beker en hij wordt daarom ook wel bekervaren genoemd.

Daarna is het belangrijk waar ze hun sporen vormen en hoe de sporenhooptjes eruit zien. De sporenhooptjes op de achterzijde van de groene bladeren kunnen rond, niervormig of streepjes zijn. Of zoals bij de struisvaren op aparte fertiele bladeren worden gevormd. Ook de vorm van het blad is belangrijk. Hoeveel keer deelt het blad zich? Vergelijk maar eens tongvaren, dubbelloof, kamvaren en stekelvaren met elkaar. Het blad is in deze serie steeds verder ingesneden en verdeeld over steeds kleinere bladdeeltjes.

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

idsen leiding

Gerda van Kleef

Zaterdagochtend is het weer tijd voor een stagedag bij de Natuurkijkers. Het is de bedoeling om voor zonsopkomst bij Lentevreugd (natuurgebiedje bij Wassenaar) te zijn en daar de zonsopkomst te fotograferen en wat er verder voor moois te zien is.

Velen laten het afweten vanwege het vroege uur, maar Jordan en ik storen ons hier niet aan en gaan samen op pad. Het blauwe uurtje is al aangebroken en veel kleur zit er niet in de lucht, dus lopen we het eerste plasje voorbij. Langs de randen van het tweede plasje staan bosjes planten en struiken, die in het donker niet te onderscheiden zijn, maar wat we wel zien is een weerspiegeling van een vogel in het water.

Prachtig om te zien, terwijl de vogel zelf met het blote oog niet waar te nemen is. Door de verrekijker (die veel meer lichtsterkte heeft) zie ik dat het een grutto is. Helaas duurt het te lang voordat we de fototoestellen kunnen opstellen en dus is de vogel gevlogen.

Even later, als de zon helemaal op is en wij verder scharrelen in het gebied, horen we de veldleeuwertjes zingen en dan: een magisch moment! Een veldleeuwertje komt als een parachute naar beneden gezeild en landt vlak voor ons in de top van een struik, waar hij vrolijk zijn liedje gaat zingen. Wauw, wat is dat mooi. Door het vele tegenlicht is het een slechte foto geworden maar het moment staat in mijn geheugen gegrift. Om nooit meer te vergeten.

Activiteiten van IVN Vrienden van het Heempad Boskoop gaan door. Aangepast aan de regels van het RIVM, kiezen we voor een maximaal aantal van 6 deelnemers. Wandelingen worden uitsluitend op afspraak gedaan.

Anmelden: 0172-214775 (Hans van Dam) of per e-mail: janny@countrygazette.nl. We maken een reservelijst voor belangstellenden bij afmeldingen/ korte lijn voor annulering bij slecht weer.

Zaterdag 27 juni 10.00-12.00 uur

Bloemenroute in het Zwarte Pad gebied.

De route vanaf de Contactweide is: Linnaeuskade, Heempad, Zwarte Pad, Schoolakkerbos, Bijenidylle en Bloemenveld Snijdelwijk. We zien onderweg wat voor moois er tot stand gekomen is met samenwerking tussen Gemeente (bermbeheer) en IVN/Vrienden van het Heempad.

Start: Kinderboerderij de Contactweide Snijdelwijklaan 6 Boskoop

Zaterdag 11 juli 10.00-12.00 uur

Thema zaden: hoe verzamel je ze en wat kan je ermee doen.

Neem schaar en zakjes mee en kies zelf een gebied om uit te strooien.

Start: Kinderboerderij de Contactweide, Snijdelwijklaan, Boskoop.

Zaterdag 29 augustus 10.00-12.00 uur

De Natuurapotheek.

Een interactieve wandeling: de gids wijst de planten aan, deelnemers krijgen een lijst en noemen de werking. Voor alle excursies zoeken we de plekken waar op dat moment de meeste planten staan.

Start: Contactweide Boskoop.

Zaterdag 26 september 10.00-12.00 uur

De herfst krijgt kleur.

We gaan langs de natuurvriendelijke oevers Snijdelwijk en de als kruidentuin ingerichte Coenecoopstrook. We zoeken plekken waar nog veel bloemen staan en een bezoek aan de scouting is mogelijk. Uiteraard is er weer gelegenheid voor koffie e.d. bij kinderboerderij de Contactweide.

Start: Kinderboerderij de Contactweide Snijdelwijklaan 6 Boskoop

Wandelingen op afspraak op afwijkende tijden voor kleine groepen. In de periode tussen 11 juli en 1 augustus zijn ook op doordeweekse dagen extra wandelingen mogelijk met gids.

M.u.v. maandagmiddag en vrijdagmiddag, dit zijn onze vrijwilligersdagen. Voor afspraken:

0172 214775 (tussen 08.00 en 09.00 uur/ rond 13.00 uur bereikbaar) janny@countrygazette.nl

Voor de hele periode geldt, sanitaire stop na afloop indien gewenst en waar dat mogelijk is (Contactweide of MFC de Plataan).

NatuurGidsenOpleiding

Alphen-Nieuwkoop voortijdig beëindigd

Gerda Bonninga

Danielle Rodriguez, één van de deelnemers, schreef op Facebook het volgende: "Covid-19 maakte ook een voortijdig einde aan de natuurgidsenopleiding die ik met een fantastische groep mensen begonnen was in januari. Gisteren is deze op gepaste wijze afgesloten met een ontdekwandeling in Lusthof De Haeck in Woerdense Verlaat, waarbij we veel leuke cadeautjes kregen van de geweldige docenten. Ik ben dankbaar voor wat we al hebben bereikt, verdrietig om wat we moeten missen. Zijn er ergere dingen op dit moment... ongetwijfeld".

Sylvia van Wirdum werkte al tien jaar in de buurt van een oeverwaluwand. Daar had ze nog nooit van gehoord, totdat ze een stageopdracht kreeg. Toen ontdekte ze de wand en nu gaat ze op 1 juli met de cliënten van de dagbesteding waar zij werkt een bezoekje brengen aan de wand. Dan vertelt ze gelijk wat ze geleerd heeft. Bovendien ging ze samen met Jick Brandes 'De Rooie Dijk' onderzoeken. Een kale dijk, wat moet je daar nu mee? Maar nu is zij heel anders naar bermen gaan kijken. Ook genoot ze van de orchideeën in de Bovenlanden.

Na vier maanden moesten wij als leiding het besluit nemen te stoppen met de opleiding. Met 30 deelnemers was het moeilijk, zo niet onmogelijk om de opleiding voort te zetten. We zouden aan kwaliteit in moeten boeten. We konden niet meer met elkaar op pad om in de boot vleermuizen te bekijken. Niet meer met elkaar de sloot bekijken. De stadsna-

tuur en de bomen moesten de deelnemers alleen bestuderen. En juist het samen beleven en ontdekken is het belangrijkste van de natuurgidsenopleiding.

Daarom hebben wij - met pijn in ons hart - besloten niet door te gaan met de NGO. De enthousiaste en geweldige deelnemers verdienen gewoon kwaliteit. Omdat wij van de groep op gepaste wijze afscheid wilden nemen kwam het idee van een wandeling in Lusthof De Haeck. En bijna iedereen was er deze ochtend. Gidsen, teamleden en mentoren stonden op verschillende posten om deelnemers nog een natuurbeleving mee te geven. Deelnemers gingen vanaf 9.00 uur telkens om de 10 minuten met zijn tweetjes op pad. En op iedere post kregen zij nog diverse zoek- en gebiedskaarten om zelf later mee aan de slag te gaan. De weergoden waren ons goed gezind en met elkaar hebben wij genoten van deze laatste activiteit. We zagen een roerdomp, purperreigers en een wezel. Een groene kikker bleef bijna de hele ochtend op zijn post. Juffers, libellen en vinders, maar ook de gele ratelaar. En zelfs op de parkeerplaats was het een drukte van jewelste: koolmezen, winterkoninkjes, een graspieper en een witte kwikstaart. Het was een mooie laatste activiteit, waar we met elkaar met plezier op terugkijken.

Namens Hans Blom bedank ik iedereen die ons gesteund heeft met de opleiding.

Egel Tom woont nu op Pampus

Gerda Bonninga

Natuureiland Pampus is na vier jaar al een echt juweeltje. Het is voor kinderen heerlijk om er te spelen en voor volwassenen een fijne plek om rust te zoeken. Tussen het Scala College en een woonwijk in laat de natuur zich hier van haar beste kant zien. Ook voor egel Tom, die dringend een nieuwe plek nodig heeft.

Natuureiland Pampus

Met een pracht aan wilde bloemen, water met stapstenen en kikkers, spannende paadjes tussen riet en struiken, een steiger voor speelbootjes of om te vissen, is Pampus een ideale plek voor mens, plant en dier. Op een beschermd hoekje heeft dit voorjaar een zwanenpaar jongen grootgebracht en overal leven insecten en ander klein grut tussen struiken en takken. Kortom, ook voor een egel de uitgelezen plek.

Stichting Zorg voor Egels

De vrijwilligers van Stichting Zorg voor Egels uit Alphen aan den Rijn zetten zich in om 'verkommerde' egels bij opvangadressen te laten opkikkeren en aansterken. Regelmatig zijn er natuurplekken nodig om opgeknapte egels de vrijheid terug te geven. Zo is egel Tom vrijdag jl. als zeventiende egel sinds januari 2020 aan de beurt om weer op eigen pootjes te staan. Een plek is gauw gevonden als Gerda Bonninga, initiatiefneemster van Pampus namens IVN Alphen aan den Rijn, contact opneemt met Judith Tonkes van de Egelopvang. Op Pampus kan deze egel een goede toekomst tegemoet gaan.

Nagellak

Annemarie van der Voort en haar dochters Bo en Puk uit Zoetermeer hebben Tom opgevangen en verzorgd. Voordat Tom op deze mooie plek wordt losgelaten, krijgt hij nog een herkenningsteken op zijn stekels: een likje nagellak. Z'n neusje beweegt door de vreemde geur, maar zijn oogjes staan guitig. Je kunt zien dat hij er zin in heeft om zijn nieuwe omgeving te ontdekken. Hij krijgt een 'laatste avondmaaltje' mee en moet daarna zelf op zoek gaan naar beestjes voor een voedzaam diner.

Toch nog een wens

Gerda Bonninga en haar mede-IVN'ster Liesbeth Bos zijn zichtbaar blij met de nieuwe aanwinst voor Pampus. Toch hebben zij nog een wens: hoe leuk zou het zijn als Tom een vrouwtje vindt en een gezinnetje sticht op het eiland. Gerda en Liesbeth geven hun wens meteen maar door aan Nell Oorebeek van de stichting. Er komt vast nog wel eens een vrouwtje voor Tom.

Agenda

Welke activiteiten doorgang zullen vinden wordt gecommuniceerd via de activiteitenmailings, op de website en facebook. IVN Alphen aan den Rijn houdt zich aan de RIVM-richtlijnen.

Vanwege de 1,5 m regel is het aantal deelnemers per activiteit gelimiteerd. Als u wilt deelnemen aan een van de activiteiten, dan moet u zich vooraf aanmelden. Ook vragen we u om een gezondheidscheck te doen voor uzelf en uw huisgenoten op coronasymptomen en de geadviseerde hygiëne maatregelen in acht te nemen, net als de 1,5 meter regel.

Juni

zondag 21 juni 14.00 -16.00 uur Wandeling door Zegersloot Noord gebied. Gidsen: Ans v.d. Broek , Liesbeth Bos. We laten ons verrassen wat de natuur te bieden heeft. Start: Bezoekerscentrum De Veenweiden

GILDE-Cultuur en IVN-Natuurwandeling

Op zondag 28 juni brengen gidsen van 't Gilde- en IVN cultuur en natuur onder de aandacht in het Rijnstroompark in Alphen aan den Rijn. Tijdens de gezamenlijke wandeling belicht 't Gilde de geschiedenis en laat IVN zien wat er aan natuur te ontdekken is, met een accent op de vele mooie bomen. Een unieke combinatie, bekend en toch onbekend. Daarom is het zo leuk, óók voor inwoners van Alphen aan den Rijn, om deze wandeling te doen. De activiteit is gratis en staat voor iedereen open. De start is om 11.00 uur bij de ingang van Alfred's Diner. De terugkomsttijd is rond 13.00 uur. Aanmelden is verplicht in verband met richtlijnen van het RIVM.

Aanmelden: Ton v. Ruiten, ton.vanruiten@lijbrandt.nl

tel. 0172 431464. U kunt informatie vragen bij: IVN em.bos@xs4all.nl

tel. 06 12883574 of bij het Gilde: tel. 0172 242 232 of

06 12883574.stadswandelingen@gildealphenaanndenrijn.nl

Juli

NatureExplorers

vrijdag 3 juli: natuurfotografie met de Natuurkiekers

Informatie: NatureExplorers.ivn@gmail.com of 06-45564348

Wandelen door het Rietveld

zondag 12 juli – 6.00 uur

Gidsen: Ans v.d. Broek en Gerard de Haas

Wandelen door het Rietveld is luisteren naar de leeuwerik, kijken naar de torenvalk, proeven van de waterpeper en ruiken aan kalmoes en watermunt. En ook genieten van een heerlijk ontbijt na afloop van de wandeling in Café Klein Giethoorn.

Door beperkt aantal deelnemers (max. 10 = 2 groepjes van 5) is aanmelden noodzakelijk!

Opgave: 10 juli voor 12.00 uur bij Dick Warmerdam mail dickw@xs4all.nl of 06 – 17 71 82 03

Kosten € 12,50 p.p voor het ontbijt, contant afrekenen.

Start: Parkeerterrein Klein Giethoorn Rietveld 1 Hazerswoude Dorp

Natuur dichtbij

Natuur dicht bij huis.

De natuur wereldwijd heb ik losgelaten. Die volg ik via fraaie natuurseries op tv: Canvas (B), BBC, RTLZ en onze nationale NPO. Tijdens opruimingsprikkel verdwenen wat dozen vol knipsels, ongezien wat erin zat. Soms heb ik het gevoel dat er waardevolle dingen mee verloren zijn gegaan, zoals planteninventarisaties en vogelwaarnemingen uit de periode 1960-1970 in de Krimpenerwaard. Van Dr. A. Scheygrond kreeg ik persoonlijk toestemming om de waardevolle boezems van Gouderak te bezoeken. Tussen 1973 en 2008 stond het knipselwerk op een laag pitje omdat ons gezin, een baan en een hobby alle tijd in beslag nam. Tijdens mijn werkzame periode bij het Wellant College begon de verzamelprikkel opnieuw te werken. Vanaf 2000 begonnen

TUUR

huis

Hans van Dam

onderwerpen zich weer op te stapelen. Ook met een politiek tintje, het klimaat, de boeren (toen al), de dramatische maatregelen voor de natuur door Bleeker, groen- en bermbeheer, het zwanendriften, jacht, exoten, de komst van de otter, bloemenbermen, bezorgdheid over bijen, weidevogels, bestrijdingsmiddelen, ontwikkelingen van Gouwebos, Bentwoud, Spoorbos en het Zwarte Padgebied. Het is bewaard en krijgt steeds meer historische waarde. Het aandachtsgebied is inmiddels teruggebracht tot onze regio: Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop, Woerden, Waddinxveen, Gouda tot en met de Krimpenwaard. Zo bouw ik aan een netwerk van gebeurtenissen die plaatsvinden in het Groene Hart. Onderwerpen van buiten de regio inspireren me tot toepassingen dichtbij huis.

Wat is het nut van al dat knipselwerk?

Opdoen van kennis van de natuur, het gidsenwerk, inspiratie voor nieuwsbrieven, verbindingen leggen, mensen en organisaties leren kennen die zich inzetten voor natuur en milieu. Een voorbeeld: sinds 2010 wordt de wekelijkse column "Natuur om de hoek" van Peter Dijkgraaf gelezen, uitgeknipt en op alfabetische volgorde in ordners bewaard. Googelen is mogelijk, lekker makkelijk als je naar één onderwerp zoekt, het vervliegt daarna als ether in de ruimte. Voor mij ligt het totaalbeeld geordend op papier. In mijn persoonlijke 'harde schijf' weet ik waar ik het kan vinden. Jaarlijks, tijdens wintermaanden en regendagen, worden de onderwerpen geordend en laden geleegd, zaken die niet van belang zijn verwijderd. Op die momenten heb ik inspiratie genoeg voor een wekelijkse nieuwsbrief, doe ik niet. Waar blijven die lange winters toch?

Creatief bezig zijn met Nederlandse taal.

Ik ben een taalfreak, lezen inspireert me tot schrijven, ik maak aantekeningen van mooie zinnen, woordcombinaties, gebruik graag rijmwoorden, zoek naar opbouw van zinnen, vermijd herhalingswoorden en probeer beeldend te schrijven. Ik lees graag Midas Dekkers, Hans Dorrestein, Ivo de Wijs, Frank van Pamelan, Toon Hermans en meer. Als het tijd is voor de nieuwsbrief, het Heempad Journaal, dan liggen mapjes per thema op de grond, zo'n dertig onderwerpen per keer. Ik room informatie per onderdeel af, vertaal het in eigen woorden en zorg voor variatie in de keuze. Betrek dit zoveel mogelijk voor zaken in eigen omgeving. Soms zijn er thema's over bomen, vogels, bloemen en geneeskrachtige planten. Klagen over teloorgang heeft niet zoveel zin, er is nog zoveel moois en wij kunnen ervoor zorgen dat het nog mooier wordt. We moeten het wel zelf aanpakken. Doel is bewustwording van wat we hebben en moeten behouden.

Waar haal je de tijd vandaan?

Een veel gestelde vraag. Ik puzzel niet, kijk geen series en films op tv, geen netflix, lees geen (fictieve) boeken, doe geen computerspelletjes, zit niet op facebook en houd me niet bezig met googelen. Moet je eens zien hoeveel tijd er overblijft. Een saai leven? Integendeel. Mijn dagplanning is strak, de agenda is goed gevuld. Werken in de natuur is tevens beweging en sport. Bij regen deel ik de tijd tussen natuur en muziek. Er is voldoende tijd voor rust en ontspanning, tijd voor veel dingen door een slimme dagplanning, goede coördinatie en afspraken die kloppen. Heerlijk om zo te kunnen leven.

Vertrouwenspersoon

IVN

Alphen aan den Rijn

Wanneer je een vraag, probleem of klacht hebt over de manier waarop je bejegend wordt binnen de vereniging neem dan contact op met Angela Schouten.

Dit is geheel vertrouwelijk.

angela.schouten@gmail.com of
tel. 06-55307217

Vertrouwenspersoon

Angela Schouten

Natuurlijkhebbber en vertrouwenspersoon

Ze woont aan de noordrand van Alphen in een paradijsje vol met bloemen, bomen, fruit en kruiden, omringd door talloze vogels en insecten. Ze gruwt van tegels in een tuin, vangt grote hoeveelheden regenwater op, heeft eigenlijk aan één tuin niet genoeg en boert daarom ook nog een beetje bij op een volkstuintje.

Paul Mons

Angela Schouten is geboren in het buitengebied van de gemeente Alkmaar. "Mijn vader was boer, veehouder, en ik ben dus opgegroeid en vertrouwd geraakt met de natuur. Thuis moest er worden geslacht als de koeien ziek waren of geen melk meer gaven, want we hadden geen bejaardenhuis voor koeien. Ik kende ze allemaal bij naam en waste elke week hun staarten. Ik hou erg van dieren, maar dat sentimentele heb ik niet met ze.

In ieder beroep kun je een topper worden en mijn vader was dat ook als veehouder en ondernemer. Hij had verstand van diergeneeskunde, wist hoe zijn land de beste grasopbrengst gaf en wat het beste diervoeder was, had verstand van hygiëne en van de fokkerij. Wij hadden zwartbonte koeien, prima voor de melk. Nee geen roodbonte, die zijn voor het vlees, en ook geen blaarkoppen, want die geven minder melk. Dikbillen? Nee die vleeskoeien wilde mijn vader niet, die kunnen alleen via een keizersnee ter wereld komen vanwege de dikke billen; dat is dierenmis-handeling."

Een paradijsje vol met bloemen, bomen, fruit en kruiden, omringd door talloze vogels en insecten.

Als klein meisje zocht ze met een vriendinnetje kikkers, schele possen en brasempjes om in een emmer te stoppen. “Mijn ouders vonden uiteindelijk een bak met guppen wat beter. We vulden ook jampotjes met lieveheersbeestjes en slakken, maar geen vlinders, want die moesten vliegen, vonden we.”

In Utrecht ging Angela aan de universiteit Rechten studeren. “Een heel brede opleiding eigenlijk, want je kunt niet alleen de advocatuur in, maar er zijn ook goede mogelijkheden voor bestuursfuncties en politiek. Ik koos voor de specialisatie Bedrijfs Sociaal Economisch Recht.”

Bijna 40 jaar is ze nu ‘advocaat voor het onderwijs’ en ze runt inmiddels ook haar eigen bedrijf: Alineen OnderwijsSolutions. “Het liefst wil ik volgend jaar, als ik 64 jaar ben, mijn bedrijf verkopen.” Tijd voor andere bezigheden dus.

Sinds anderhalf jaar is Angela IVN-lid en ondanks haar drukke werkzaamheden heeft ze toch al deelgenomen aan een natuurwandeling bij Boskoop. En is ze inmiddels officieel de vertrouwenspersoon voor IVN-Alphen. “Corry Dierdorp wist van mijn achtergrond, dat ik expertise heb op dat punt. In het verleden heb ik ook cursussen gegeven aan vertrouwenspersonen. We zouden begin april een voorlichtingsbijeenkomst houden voor de IVN-vrijwilligers die met minderjarigen te maken hebben. Over het hoe en waarom van de gedragscode. Maar dat is nog niet gelukt vanwege de coronacrisis.

Misschien kan ik via Bont Allerlei wel ingaan op vragen die rond de gedragscode ontstaan: Kan ik nog wel via Facebook, of WhatsApp met een jeugdlid communiceren? Wat doe ik als ze heel nare dingen over thuis vertellen?”

De Natuurkiekers hebben ook al met Angela Schouten kennis gemaakt. “Daar was wat gedoe over het auteursrecht van gemaakte foto’s. Ik heb een contractje voor hen gemaakt, waarin nu geregeld is, dat als jij foto’s levert aan de Natuurkiekers, die foto’s ook het intellectuele eigendom worden van de Natuurkiekers. Dit heb ik gedaan vanuit mijn juridische kennis, maar... ik word natuurlijk niet de gratis juridisch adviseur, de rijdende rechter, van alle IVN’ers!”

Langzaam maar zeker is er een juridisch vuur in Angela’s ogen zichtbaar geworden. “Weet je waar ik echt beroerd van kan worden? De verstening van tuinen tegenwoordig. Er moeten voorschriften komen hoe jij je tuin inricht, hoeveel procent groen er minimaal in een tuin moet staan. Al dat beton, dat vind ik crimineel. Ga dan lekker in een flat wonen! Om de klimaatdoelen te bereiken moet de overheid ingrijpen, dit moet niet meer kunnen. Ik zou met IVN daarover in gesprek kunnen gaan bij de gemeente Alphen.”

Gelukkig is er tot slot van haar vurig betoog een welkome cooling-down: een uitgebreide rondleiding door haar prachtige tuin.

Kinderen van BSO De PaddenPoel, de Fladderaars en de Vlinders krijgen op een later moment toch een boomplantfeestje.

ivn natuur
educatie
Alphen aan den Rijn

Wat te doen met een Bomenlegioen

Daar liggen ze dan

Daar liggen ze dan, honderden boompjes-inwording. Netjes in het gelid, soort bij soort. Kleine sprietjes nog, maar je zult eens zien! Ze wachten op de 400 basisschoolkinderen, die ze op Boomfeestdag in de aarde zullen zetten. Maar dan gooit het coronavirus roet in het eten. De Boomfeestdag mag niet doorgaan. Wat nu te doen met de bijna 1000 boompjes?

Corry Dierdorp

Bewaren kan niet, dus dan maar de grond in. Een oproep onder IVN'ers brengt een ploegje op de been dat de mouwen opstroopt. De gemeente heeft voorbereidend werk gedaan en het grondpatroon van een 'buitenlokaal' en paadjes is met zand en boomstammen zichtbaar gemaakt. Daaromheen ligt donkere aarde met 'bokashi', een biologische bladcompost. Onder leiding van Gerda Bonninga en Wim Dieho, die zelf hard meewerken, krijgen alle boompjes een plek. Zo vormen ze een 'Tiny Forest' dat het buitenlokaal omsluit.

Tiny Forest

Tiny Forest betekent 'mini-bosje'. Het is een bijzonder bosje, want de boompjes staan héél dicht bij elkaar. Lage, middel en wat grotere door elkaar. Daardoor gaan ze concurreren om zoveel mogelijk licht te vangen. Als het ene boompje hoger wordt, wil dat érnaast ook hoger worden en dat dáárnaast ook. Zo vechten ze als het ware om het licht, met als gevolg een supersnelle groei. Bovendien zijn het allemaal inheemse soorten. Die zijn ons klimaat gewend en doen het gegarandeerd goed. Dit alles komt rechts van het pad dat van het Bezoekerscentrum over het bruggetje met het veerooster loopt. Het houten hek dat er al stond is blijven staan, zodat het voorlopig de jonge aanplant beschermt.

Speelbos

Als je vanaf het veerooster rechtdoor gaat, loop je recht op een mooi houtgesneden poort toe. 'Speelbos' staat in grote letters op de bovenbalk. "Bijzonder", zegt Gerda Bonninga, terwijl ze even op haar spa leunt. "In dat bos gaan we altijd met de IVN-jeugdgroepen spelen. Met takken slepen, hutten bouwen, natuurlijk knutselmateriaal zoeken. Verder zie ik er nooit iemand maar nu die poort er staat rennen de kinderen er rechtdoor het bos in!"

Irenebos

Ga je bij de Speelbospoort linksaf, dan zijn daar mannen met machines in de weer. Er zijn al paden zichtbaar en het gebied is omgeven door een metalen hek. Hier komt het Irenebos. De naam is een eerbetoon aan Prinses Irene, als dank voor haar voortdurende zorg voor natuur en bomen. Zij zou zelf de eerste boom planten, maar ook dat kon niet doorgaan. Hoewel het door het coronavirus en de skipech van Prinses Irene allemaal niet meezit, vordert de opknopbeurt van het Zegerslootgebied al behoorlijk. Het geeft genoeg stof tot praten voor de wandelaars, die van het weer genieten nu ze niet naar hun werk kunnen of mogen. De Galloways die verderop liggen te herkauwen laat het voorlopig koud dat er een saai stuk grasland wordt omgetoverd in veelzijdige natuur. Er komen drie themabosjes: een voedsel-, een klimaat- en een bijenbosje. De bezoekers van het gebied zullen deze variatie wél weten te waarderen.

En het Boomfeest?

Kinderen van BSO De PaddenPoel, de Fladderars en de Vlinders krijgen op een later moment toch een boomplantfeestje. Ze mogen dan alsnog hun eigen boom uitkiezen. Ook heeft Wim een aantal struiken in een pot gezet. Later mogen die door de kinderen in het Tiny Forest geplant worden.

Met creativiteit en aanpassingsvermogen komt alles dan toch goed!

Klimaatverandering

Henk Jan Habermehl

In mijn jeugd was er veel vaker zwaar onweer, wel met na afloop ozongeur; de potten en pannen op het rek in de keuken trilden bij de dreunende slagen; glimmende kranen werden afgedekt uit angst de bliksem aan te trekken; vaker hadden we tegenwind op de fiets, zonder versnellingen, laat staan een motortje; alleen op tweede pinksterdag was het gloeiend heet waarbij je gypies aan het asfalt bleven kleven; zwemmen in de vaarten en kanalen betekende wedijveren met voorbijrijvende groenteafval en konijnenhokkeninhoud; legioenen volgroeide muggen wisten 's avonds langs de horren te kruipen en zoemden om je heen waardoor je de gesprekken van de ouderen in de tuin niet kon volgen; in het nieuwe, gemengde zwembad, zag ik voor het eerste een bikini in het wild; en Joel moest er op toezien dat op de ligweide door personen van tweeërlei kunne minstens 30 cm tussenruimte in acht genomen werd; de eerste wereldreizigers die zich met hun Kever naar het Comomeer waagden, namen wel hun eigen bekende aardappels mee; wie met de KLM durfde te reizen, vond na terugkeer een journalist aan de deur om in Rijn en Gouwe met foto verslag te doen; de kleding was massiever, maar ook grofmaziger dat de wind er doorheen speelde; hordes fietsers, met de luchtpomp op de bagagedrager gebonden gingen 's morgens op weg naar Katwijk en ploeterden 's avonds roodverbrand tegen de opgestoken landwind huiswaarts; oude lakens voor zonbeschenen ramen temperden de hitte –meende men; we stonden in de rij voor een ijsje met een stokje voor een dubbeltje, volgens de Donald Duck had men in

Amerika zelfs een eigen ijskast in de keuken met eigen ijsjes; we gingen met blote voeten in de sandalen naar school en na de lestijd door grote plassen weer naar huis; verveling plaagde ons wanneer het dagenlang troosteloos regende, maar dan kwamen 's morgens onder hun druipende pet de middenstanders, de venters, de incassolopers langs; de verzuilde radio bood beschaafd genot: het meest werelds waren de Arbeidsvitaminen, verder de waterstanden en de land- en tuinbouwmededelingen; iedere dag keken we uit naar, en vaak werd de hoop vervuld door het ontvangen van een ansichtkaart uit een ver oord als Lunteren of Ugchelen; daar kwamen we zelf ook om te kamperen in tenten uit de oorlogsdump met een soort kogelvrij tentdoek; we werden aan het graven gezet voor geultjes voor het afvoeren van het regenwater dat van de tent stroomde; 's avonds moesten de scheerlijnen slapper gezet worden want door de regen en de ochtenddauw gingen ze krimpen en dan kon het doek scheuren; een voorloper van de onbekend slaapzak was een bijna afgeschreven deken die aan drie kanten met grote steken was dichtgenaaid; koken was een proces dat uren leek te duren op een stinkend en rokend houtvuur, gestookt met verregend hout; de stoerdere figuren moesten de HUDO graven; water om te koken en te drinken schepten we uit de voortvloeiende of de woest bruisende

spreng , ook onze speelplek behalve vlak voor werktijd want dan moest het water schoon zijn voor de stroomafwaarts functionerende wasserij; na een week, of zelfs twee, stoffig zweten ontdekten we bij het inpakken dat er nog allerlei schoon ondergoed in je tas zat; om de dag verscheen er een puffende kruidenier met een bakfiets over het zandpad die allerlei weinig bekende waren aanbood en soms een oude krant met actueel geweest regionieus achterliet; 's avonds in het pikdonkere bos spelen en dan bleken de loerende wolvenogen toch glimwormen te zijn; 's avonds bleken onder het grondzeil ook muizen met ons te concurreren om rust en comfort.

Terugrijdend in de gesloten laadbak van de vrachtauto herademden we bij Woerden: weg waren de beklemmende bomen, je kon weer over de weilanden in de verte zien en ruimte ervaren. En als we na zo'n week thuis in de teil schoon geschrobd waren, gooide moeder het modderwater maar in de tuin om te voorkomen dat de riolering verstopt raakte. Schoon en met gekamde haren sprongen we op de fiets, wat hadden we die gemist, en gingen we naar de Alphense brug: was ons dorp behouden gebleven, waren er nog andere scholieren gelukkig weer thuis? Alles veranderde elders, maar hier bleef gelukkig alles vertrouwd: de brug gaat open, de brug gaat dicht.

zaterdag 15 en zondag 16

augustus

bijenweekend

Archeon.

Nader bekeken

Weidehommel

Jolanda Zwaan

Aan de officiële bijentelling in april heb ik niet meegedaan, ik zag trouwens nog niet veel bijen in mijn tuintje.

Wiel van der Mark (coördinator Bijenlandschap) laat mij weten dat vanwege corona het Archeon gesloten was en in het park zelf ook geen bijentelling is geweest. Maar op zaterdag 15 en zondag 16 augustus, wordt er een speciaal bijenweekend gehouden in het Archeon. Ook het IVN, Groei & Bloei en operatie Steenbreek zijn daarbij aanwezig.

Maar in mei zag ik in mijn tuintje op de braam, een felgeel gekleurde bij met een oranje achterlijf. Deze bij had ik nog nooit eerder gezien, of het was mij niet eerder opgevallen. Ik begon een zoektocht op internet. Na enig speurwerk vond ik op de site van Eis kenniscentrum wat ik zocht; het bleek om een weidehommel te gaan.

De weidehommel (*Bombus pratorum*) varieert sterk in kleur en dat was mij ook al opgevallen; ze zijn zeker niet allemaal felgeel. Meestal zijn de mannetjes felgeel gekleurd dan de werksters. Ze hebben een gele band op het borststuk, zwart en met een oranje achterlijf.

Zo lees ik dat "afgevlogen" mannetjes makkelijk verward kunnen worden met de veenhommel. Ik had nog nooit van de term afgevlogen gehoord maar het betekent slijtage (vaak niet meer goed zichtbaar). Het is een vrij algemene soort en komt veel voor in stedelijk gebied. Ze komen minder voor in een open landschap met lage vegetatie. De weidehommel is een vroegvliegende hommel

en nestelt zowel onder- als bovengronds. Het volk bestaat uit 50 tot ruim 100 hommels. De weidehommel is niet kieskeurig wat betreft het bezoek aan planten. In het vroege voorjaar zijn ze vaak te vinden op wilgenkatjes. Ook bezoeken ze wilgenroosje, smeerwortel of hondsdrif. In mijn tuintje hadden ze duidelijk een voorkeur voor de braam en framboos.

Koninginnen likken in het vroege voorjaar vaak van het suikerrijke berkensap, dat vrijkomt bij het afbreken van een tak. De werksters en darren likken de extraflorale nectar van de bladeren van de laurierkers.

Helaas heeft ook de weidehommel last van parasiterende hommels.

Bombus sylvestris (vierkleurige koekoekshommel) en *Bombus campestris* (gewone koekoekshommel) parasiteren bij deze soort. Omdat een koekoekshommel enigszins op de gasthommel lijkt kan zij makkelijker een nest binnendringen. Eenmaal binnen blijft ze lang stilzitten en zorgt ervoor dat ze begint te ruiken naar de geur van het nest. Uiteindelijk verjaagt of doodt ze de gastkoningin en begint eitjes te leggen. Vervolgens worden deze eitjes verzorgd door de gastwerksters.

Bronnen:

Foto : IVN.nl

www.eis-nederland.nl

[wikipedia.nl](https://nl.wikipedia.org/wiki/Bombus_pratorum)

[imkerpedia.nl](https://nl.imkerpedia.nl)

Wolzwever

een wollige parasiet

Wolzwevers vormen een aparte soort binnen de vliegenfamilie

Monique Smulders

Zoals je wel gemerkt hebt loopt de natuur in mijn blog een beetje achter bij de werkelijkheid. Dat komt omdat de lentevervalschijnselen zich in een korte tijd hebben voorgedaan. Het bleef lang koud maar rond Pasen werd het ineens warm voor de tijd van het jaar en in twee weken liepen bladeren van bomen snel uit en stonden bloemenweides in bloei. Ik heb het allemaal vastgelegd, maar zelfs met twee blogs per week kan ik het niet bijbenen. In de film van deze week zie je dat de populieren hun bladeren ontwikkelen. Ze hebben dan nog een oranje/gele gloed die bijna herfstachtig aandoet. In een boomtop zat een houtduif op het nest, geen idee of er al eieren waren of dat dit het 'proefbroeden' was waarover ik vorige keer schreef. Het fluitenkruid en look-zonder-look kwamen in bloei. Met name die laatste plant trok allerlei zweefvliegen aan en een zwevend insect dat wel een vlieg is maar geen zweefvlieg. De wolzwevers met hun wollige lijf en lange zuignuit vormen een aparte familie. Hij leunt met zijn lange poten op de bloem terwijl zijn vleugels bewegen als die van een kolibrie, soms wel 300 keer per seconde. Af en toe gaat het wat minder snel en dan kun je de donkere kleur op de vleugels goed onderscheiden. Het beestje heeft zich vermomd als hommelt of bij, zo denken vijanden dat het insect gevaarlijk is en laten 'm links liggen. Maar de wolzwever heeft geen angel en kan niet steken. Toch is het geen onschuldig beestje; het is een broedparasiet, die het zandbijen behoorlijk moeilijk kan maken.

Na de paring oriënteert het vrouwtje zich vliegend op een nest van een zandbij waarbij zij stil kan staan als een zweefvlieg. Vanaf korte afstand, 2 à 3 cm, wordt een ei in de nestopening 'geschoten' met het achterlijf. Even daarvoor heeft ze haar rijpe eitjes met zand bepoederd zodat ze minder kleverig worden. Ze heeft daarvoor een speciaal structuurtje aan het achterlijf. Wolzwevers kunnen een paar duizend eieren produceren. Dus er moet flink 'geschoten' worden en het doel zal ook wel eens worden gemist. De larven die uit het ei kruipen hebben eerst vijf schijnpoten

en zijn zeer actief en beweeglijk. Zij zoeken in het nest een broedcel op en doen zich te goed aan de opgeslagen nectar en stuifmeel. Ze vervellen naar een tweede stadium en gaan opnieuw op jacht om een broedcel te veroveren. Na vervelling naar het derde stadium kan de larve niet meer bewegen omdat de poten ontbreken, nu dient de gastheer tot voedsel: de wolzweverlarve eet de bijenlarve op. In het voorjaar vindt de verpopping plaats. De pop heeft een kroon van harde, tandachtige doorns en boort daarmee met roterende bewegingen een uitweg door de cocon- en/of de nestwanden om als volwassen vlieg te kunnen uitvliegen.

De wolzwever is een broedparasiet

natuurnotitiesmoniquesmulders.blogspot.com

VRIJWILLIG LANDSCHAPS BEHEER 40 JAAR

Vrijwillig Landschapsbeheer

Henk Jan Habermehl

In de late herfst van 1979 stond in het mededelingenblad van de Gemeente een oproep voor vrijwilligerswerk in kleine natuurgebiedjes in het weidse poldergebied. De eerste werkdag was in december. Aan de wieg van dit initiatief stonden: Jos Teeuwisse, leraar aardrijkskunde, bezig met een scriptie over de zogenaamde Geriefhoutbosjes; Sjoerd Dijkstra, ambtenaar gemeente Alphen aan den Rijn, en Boskoper Cees van der Kooij, timmerman/aannemer.

Het idee sprak mij meteen aan: als kind woonde ik met buiten het tuinhekje zicht op de polder. Het Zwarte pad, de landbouwweg achter de spoorlijn bood nog meer zicht, maar alleen in echte winters als in 1954, 1956 en 1963 kon je over het ijs naar die geheimzinnige enclaves met veel riet, struiken, hazen en doorgeschoten bomen. Na de oorlog was deze bron voor brandhout in vergetelheid geraakt en trad door achterstallig onderhoud ernstige verromming op. Het gebruik door de boeren was door de komst van kunstmest en vooral subsidies ('de boeren hebben ons door

de Hongerwinter heen geholpen') buiten zicht geraakt. Het was nu: produceren en nog eens produceren, dus die zogenaamde natuur omzetten in productieterrein voor melk, kaas en boter. Scheisloten dempen en grasland kweken.

We gingen aan de slag, we waren een hoog gehalte aan agrarisch onbekenden, werkzaam in het onderwijs en de ambtenarij. We kregen degelijk ouderwets handgereedschap (en dat kenden we nauwelijks); veelal waren kroontjespen dan wel schrijfmachine ons dagelijks vertrouwd. Dat handgereedschap moest na afloop door Cees ambachtelijk gescherpt, gevijld en gezet worden. Beschermende kleding was toen gewoon oude plunje.

Ervaring ontstond door opduikende fouten: een rechtstandige stam bijna boven je macht inzagen leidde er toe, dat de stam naar die zaagsnede overhelde en de handzaag muurvast klem kwam te zitten. Wisten wij veel dat een valkerf essentieel was! De foerage, de beloofde soep, bij het meegebrachte eigen lunchpakket werd geleverd door een

schoonmoeder. De werkers en vooral de zagers, onervaren met spierarbeid, zetten veel te veel kracht, tot schade van de werktuigen, en de volgende ochtend werd het kreunend uit bed kruipen.

Het enthousiasme was en werd groot, en soms werd het een val: op zaterdag onderhoud plegen aan een verwaarloosd geriefbosje van een dagelijks zwoegende landman en dan op maandag een bezwaarschrift op het gemeentehuis brengen met het verzoek tot handhaving van allerlei nieuwe ambtelijke regels: daarmee maak je geen vrienden en medestanders. Die agrariërs, verguld met de aandacht, meldden dat zij toch al duizend jaar dit cultuurlandschap in stand hielden. Ook de bebouwing van Kerk en Zanen maakte dat we gewaar werden te werken in de achtertuin van de bewoners. Ze gingen meedoen en meedenken.

Maar goed, al doende leerde je, het meest door schade en berouw. We kregen oog voor de zin van een cyclus van onderhoud, het gefaseerd afzetten, het beschermen van het algemene beeld enz. We ontdekten bij het werken dat je fanatiek zagnende buur het grootste gevaar vormde bij dit werk en dat we echt voorzichtigheid voor anderen, en zelfs voor onszelf, en de natuur moesten betrachten.

Er waren fases dat we de takken moesten verbranden. Later bleek dat vervuilend en werden de takkenrillen ontdekt als schuil- en nestelplaats voor alles wat van nature in zo'n kale polder wilde leven. Even gingen we het gezaagde verkopen, toen verdelen als loon in natura, de standaardmaat van delen van boomstammen werd de kofferbakmaat van de auto. In de buurt van het Spijkerboor was het gebruik van onze schouw, de Leviathan, onontbeerlijk. Stammen wegkruien met een kruiwagen was niet te doen, maar de schouw, graag diep beladen, bracht uitkomst. Locaties die met de auto bereikbaar waren, trokken de meeste vrijwilligers!

Gereedschappen: snoei- of takkenzaag; jirizaag; beugelzaag (klein/groot); hiep (extra gevaarlijk!). Boomsoorten: (knot)wilg, els, es, populier, meidoorn, eik, berk, vlier.

Locaties: De Spijkerboorse kade ('ons thuisland'), i.c. het zogenaamde Koeienkerkhof, plek voor de onmisbare tent; het bos op het schiereiland van Van Eijk aan de Kooiweg (Boskoop); de bosjes in de polder Alphens Rietveld tegenover de Spijkerboorse kade (met name het eiland van Dirk); verdwenen bosjes op het tracé van R.W. 11 en langs de Burggoog; de bosjes tussen de twee weteringen (nu ten noordwesten van het Weteringpad); het zogenaamde Futenbos (broekbos) t.o. Kortsteekterweg 16; de bosjes in de Ridderbuurt (Kammeraad); het bosje in de Hoorn nabij de Oostvaart; incidenteel te Bodegraven (Meije-kade), Steekterpolder en Kortsteekterpolder.

Vrijwillig landschapsbeheer 40 jaar

Lintjesregen

Lintjesregen

Corry in gesprek met burgemeester Liesbeth Spies

Han Hendrickx wordt gebeld door Liesbeth Spies

We zijn trots op ze!

Bestuur IVN Alphen aan den Rijn

Lintjesregen

Jolanda Zwaan

Wat doen we het goed! Drie vrijwilligers van IVN Alphen en het Bezoekerscentrum De Veenweiden:

Han Hendrickx, Dirk Scheer en Corry Dierdorp, hebben een lintje gekregen! Dat is iets om trots op te zijn!

“Het was een grote verrassing”, laat Han Hendrickx mij weten. Maar het is wel verdiend dat Han een lintje heeft gekregen. De onderscheiding van Han is door Monique Veldman vanuit PreT (Platvorm voor recreatie en Toerisme) aangevraagd vanwege zijn werkzaamheden voor IVN Alphen, Rotary Alphen, PreT en Vrienden van Park Zegersloot.

Een lintje voor; Han Hendrickx, Dirk Scheer en Corry Dierdorp.

Lintjesregen
Lintjesregen

Lintjesregen

Lintjesregen

Lintjesregen

“Ik had echt niets in de gaten”, zegt Dirk Scheer. Via Pieter Verkade is Dirk in aanraking gekomen met het IVN. Vanaf het begin was hij actief bezig met het opbouwen van het Bezoekerscentrum De Veenweiden. Ook tijdens de afgelopen renovatie heeft Dirk geholpen met schilderwerk van het gebouw. Daarnaast werkt hij als vrijwilliger bij Ipse de Bruggen en begeleidt hij cliënten met het bewerken van hout. De vogelhuisjes en aanverwante artikelen die door cliënten worden gemaakt, staan te koop in het Bezoekerscentrum. Maar ook in de groenvoorziening is Dirk actief en helpt hij mee met het onderhoud van Camping het Groene Hart; onderdeel van Ursula Nieuwveen.

“De telefoontjes, mails, kaarten, bloemen, het ging maar door. Het was overrompelend wie er allemaal aandacht aan besteedden. Veel mensen wisten kennelijk over mij, wat ik zelf niet wist... Zo bijzonder en tegelijk ook zo leuk!”, aldus de reactie van Corry.

De inzet van Corry Dierdorp voor IVN Alphen en het Bezoekerscentrum De Veenweiden is groot te noemen. Maar ook haar vrijwilligerswerk voor Groei en Bloei, Operatie Steenbreek en niet te vergeten haar inspanningen voor de Voedselbank Alphen aan den Rijn en Omstreken maken dat zij een lintje heeft verdiend. De officiële overhandiging vindt in verband met het Coronavirus op een later tijdstip plaats.

Recreatiegebied Bentwoud

Gerard van Amerongen

Mijn naam is Gerard van Amerongen, 63 jaar en werkzaam als verpleegkundige. Als hobby heb ik fotograferen, met name familie-activiteiten maar ook de natuur in al zijn bescheidenheid, zoals: vogels, dieren, vlinders, libellen en paddenstoelen. Hierbij gebruikte ik voornamelijk de “automatische” functie van de camera. Maar ik wilde daarvan af om nog betere foto’s te maken. Foto’s zoals ik ze met het blote oog zie. Daarom ben ik de workshop natuurfotografie gaan volgen, die gegeven werd door IVN Nieuwkoop. Zo ben ik terecht gekomen bij de Natuurkiekers, een werkgroep van IVN Alphen aan den Rijn, en sinds januari 2020 ben ik lid van deze groep.

Het doel van deze club is voornamelijk om van elkaar te leren, gezamenlijk te fotograferen en onze foto’s te beoordelen. Gezamenlijk thema’s bespreken met betrekking tot het fotograferen van natuur, vogels en andere dieren,

Er valt tijdens het wandelen of fietsen in dit gebied best veel te zien en te beleven.

Natuurkiekers

maar ook over het bewerken van de foto's. Ieder lid heeft toch zo zijn eigen voorkeur voor bepaalde onderwerpen.

Als werkgroep Natuurkiekers hebben wij voor 2020 een project gekozen. Dit is het recreatiegebied Bentwoud. Het gebied ligt tussen Boskoop en Zoetermeer. Het doel is om dit gebied fotografisch vast te leggen in al zijn facetten, om zo recreanten enthousiast te maken.

Er valt tijdens het wandelen of fietsen in dit gebied best veel te zien en te beleven. Je moet wel je ogen en oren de kost geven. Door zowel omhoog als omlaag te kijken. Kijk je omhoog, dan zie je voornamelijk de roofvogels rond zweven. In de toppen van bomen en/of struiken zitten diverse zangvogels. Maar op de grond valt ook veel te zien en te beleven, zoals de fazanten, hazen en konijnen. Ook zijn er vogels die op de grond broeden. Bij het water valt er ook veel te zien zoals allerlei soorten libellen, vlinders en kikkers. Met veel geduld en geluk kun je zelfs een roerdomp zien.

Daarom is dit gebied dan ook zo mooi om zijn diversiteit vast te kunnen leggen op de foto in alle seizoenen. Het natuurgebied geeft dan ook voornamelijk rust en even de gelegenheid tot ontspannen.

Onze werkgroep komt één keer per maand bij elkaar en we maken ook één keer per maand een fotosafari in diverse natuurgebieden. De gemaakte foto's worden samen beoordeeld, daarna geeft men aan wat er eventueel verbeterd kan worden (denk bijvoorbeeld aan sluitertijd, compositie en licht). Zo heb ik al veel kunnen leren.

Insektenhotel

Wil je een vlinder-, bijen-, lieveheersbeestjes- of gevarieerd insectenhotel maken? Aan jou de keuze!

Meer tips?
Ga naar
ivn.nl/moestuintje

citroenvlinder

oorworm

oorworm

Een welkome gast! Oorwormen zijn dol op bladluizen, mijten, rupsen en andere kleine insecten die schadelijk kunnen zijn voor je moestuin.

kleine vos

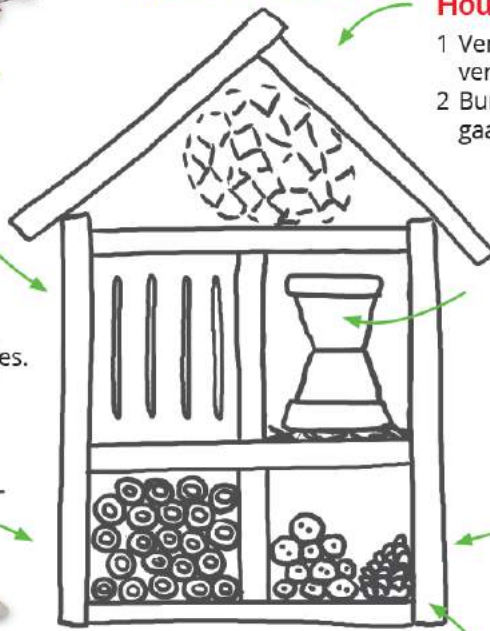

Vlinderkamer

Dorre takjes en blaadjes

- 1 Neem een (oud) plankje en zaag hierin gleuven van 1 tot 8 cm.
- 2 Vul de kamer met dorre takjes en blaadjes. Daar kunnen de vlinders op rusten.
- 3 Timmer de plank met gleuven voor één van de kamers.

Geulde bloempotjes

- 1 Vul de potjes met mos of stro.
- 2 Zet een potje op z'n kop in het kistje en een ander potje met de wijde kant naar boven.

Dennenappels

Beestjes kruipen graag in een dennenappel. Een veilige en beschutte schuilplaats!

Bijenhotel

rosse metselbij

Holle stengels

- 1 Verzamel holle stengels van bijvoorbeeld riet, bamboe of zonnebloemen.
- 2 Droog de stengels en knip ze af.
- 3 Vul de uiteinden met klei of watten.
- 4 Bind de stengels strak bij elkaar met touw. En richt de openingen naar de voorkant.

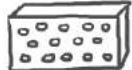

steenhommel

Baksteen met gaten

Gebruik de hele steen of sla 'm stuk met een hamer en gebruik losse stukken.

Geen tijd om zelf te maken? Bestel een kant-en-klaar insectenhotel in de IVN webwinkel.

1 De basis

- Neem een houten (wijn)kistje, oud vogelhuisje of timmer zelf een kastje van 20 tot 30 cm diep. Creëer verschillende kamers met plankjes of stenen. Maak vervolgens een dakje van plankjes dat een paar centimeter uitsteekt zodat het niet naar binnen kan regenen.

2 Vullen maar!

- Richt je hotel zo in dat insecten zich snel thuis voelen. Iedere 'gast' heeft een voorkeur voor bepaalde materialen. De plaatjes geven aan welk materiaal geschikt is voor welke soort. Zo kun je ook enkel een bijen- of vlinderhotel maken.

3 De geschikte plek

- Hang je hotel op een droge en zonnige plek met de opening richting het zuiden. Zie je dat een holtje is dichtgemaakt? Gefeliciteerd, dan heb je een bewoner!

BULLER & RIJNBEEK
NOTARISSEN

Buller en Rijnbeek notarissen

Vijverstraat 7/9 – 2405 BW Alphen aan den Rijn
Postbus 300 – 2400 AH Alphen aan den Rijn
Telefoon 0172 – 475972 Fax 0172 – 476338

info@bullerenrijnbeek.nl

www.bullerenrijnbeek.nl

Er is nog plaats voor uw advertentie

Van Eijkstraat 19
2406 TZ Alphen aan den Rijn
0172 - 471111
www.sterkliniek-alphen.nl
www.facebook.com/sterkliniekalphen

Werkgroep Natuurkijkers presenteert:

Koekoek ♀

De 'Putmolen' Aarlanderveen

Meikever

Metselbij

Icarusblauwtjes (paring)

Rozemarijngoudhaantje

Groene kikker

Zwarte Stern